

ГЕПАТОПРОТЕКТИВ ТЕРАПИЯНИНГ ЖИГАР СУРУНКАЛИ ДИФФУЗ КАСАЛЛИКЛАРИНИНГ КЕЧИШИГА ТАЪСИРИ

Нумонов Х.С

Салохиддинов З.С

Солиев Д.К

Андижон давлат тиббиёт институти

Мавзунинг долзарблиги: Сурункали диффуз жигар касалликлари жигар циррозининг охир-оқибат шаклланиши билан жигар фиброз даражасининг ошиши ва барқарор ривожланиш билан тавсифланади. Ҳозирги вақтда жигар фиброзининг асосий салбий прогностик омил эканлиги эътироф этилмоқда, шунинг учун унинг жиддийлик даражасини аниқлаш ва тушунтириш амалий тиббиётда жуда муҳимдир. Бироқ, сурункали диффуз жигар касалликларини ташхислаш ва даволаш билан боғлиқ кўплаб масалалар яхши ўрганилмаган бўлиб қолмоқда. Кўпинча, жигар шикастланиши ҳеч қандай клиник кўринишларсиз яширин равишда содир бўлади ёки бошқа касалликлар остида "ниқобланади", аммо ҳатто ушбу сурункали касалликларнинг яширин кечиши ҳам жигар циррозини келтириб чиқариши мумкин. Сурункали диффуз жигар касалликларини эрта ташхислаш ва тўғри терапевтик тактикалар маълум даражада қайтариб бўлмайдиган оқибатларнинг олдини олишга қодир, шунинг учун касалликнинг турли босқичларида сурункали диффуз жигар касалликларига чалинган беморларда фибрознинг оғирлигини аниқлаш, бу касалликнинг боришини, аниқланганликнинг тескари томонини аниқлашга имкон беради.

Сурункали диффуз жигар касалликларини ривожланишининг прогнози ва бошқарилиши кўп жиҳатдан жигарда патологик жараённинг босқичига ва унинг ривожланишига боғлиқ. Шу нуқтаи назардан, жигар тўқималарининг ўзгаришини ривожланишини баҳолаш учун инвазив бўлмаган скрининг усулларини излаш тобора муҳим аҳамият касб этмоқда.

Жигар паренхимасининг ўзгариши даражасини баҳолашнинг кўплаб таклиф қилинган усуллари орасида қисқа муддатли жигар эластографиясига катта ўрин берилган. Бунинг сабаби ушбу усулнинг юқори диагностик аниқлиги, унинг юқори сезгирлиги ва ўзига хослиги, динамикада бошқариш қобилияти. Аммо, шу пайтгача эластография пайтида гистологик фаоллик индексининг қийматини текшириш бўйича тадқиқотлар олиб борилмаган. Алкоголсиз стеатогепатит ва алкогольли жигар касалликларини скрининг усули сифатида эластографиянинг клиник аҳамияти, шунингдек, бирламчи тиббий ёрдамда эластографиядан фойдаланиш имконияти ҳали ҳам яхши ўрганилмаган. Бундан ташқари, ҳозирги кунгача асосий вирусга қарши терапиядан ташқари замонавий гепатопротекторларни қўшган ҳолда сурункали аралаш вирусли гепатит учун комбинацияланган даволаш бўйича

тадқиқотлар ўтказилмаган. Шунингдек, бизда мавжуд бўлган адабиётларда амбулатория босқичида гепатопротекторларни тайинлаш принциплари тўғрисида маълумот топилмади. Шу билан бирга, бирламчи тиббий ёрдам босқичида беморлар йиллар давомида гепатопротекторлар гуруҳига мансуб турли хил доридармонларни қабул қилишади ва уларни умумий тиббиёт амалиётида қўллаш тамойилларини ишлаб чиқиш сурункали диффуз жигар касалликлари билан касалланган беморларни даволаш натижаларига сифатли таъсир кўрсатиши мумкин бўлган зарур шартдир.

"Алкоголсиз ва спиртли келиб чиқиши ёғли жигар касаллиги гепатопротектив даволаш" Л. И. Буторова, М. А. Тарбияланган, Н. Г. Крайникова, М. А. Осадчук, Т. Е. Плавник, Г. М. 30 кунлик Орниксил терапияси фонидида жигар функцияси кўрсаткичлари (АЛТ, АСТ, ГГТП ва АЛП), тизимли яллиғланишнинг пасайиши ва дислипидемияни камайтириш тенденцияси (триглицеридларнинг камайиши) сезиларли даражада яхшиланди

"Микозли беморларда даволаш тактикасини оптималлаштиришда гепатопротектив терапия" Рустамқанова Г. Р., Н. А., Қҳисматуллина З. Р., Фаизова Л. П. Власова. Оёқ микозли беморларда Прогепар препаратини қўллаш билан мураккаб даволашнинг юқори самарадорлиги ўзлуксиз терапия курслари ва беморларнинг ҳаёт сифатини мос равишда яхшилаш имконияти туфайли кўрсатилади.